

С Т А Н О В И Щ Е

От: *проф. д-р Ивайло Цветанов Стоянов,*
Висше училище по телекомуникации и пощи – София
Научна специалност:
“Организация и управление на производството”;
“Социално управление и услуги”.

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, докторска програма „Проектно управление“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Ана-Мария Вълкова*

Тема на дисертационния труд: *„Усъвършенстване на управлението на инвестиционни проекти в строителството“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на Научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №953/31.03.2026 г. на Зам.-ректора по научноизследователската дейност на УНСС.

1. Информация за докторанта

Докторантът се е обучавал по докторска програма „Проектно управление“ към катедра „Управление“, факултет „Управление и администрация“ на УНСС по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“.

Обучението е осъществено в *самостоятелна форма на подготовка срещу заплащане*, а дисертационният труд е обсъден и насочен за защита на редовно заседание на първичното звено - катедра „Управление“ на УНСС, проведено на 23.03.2026 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в обем от 172 страници, от които 162 страници са основен текст, съдържа 48 графики и фигури и 11 таблици. При

разработването на дисертацията са използвани 117 литературни източника, от които 31 са на български език, а останалите 86 – на английски език.

Актуалността и значимостта на дисертацията са обосновани от отговорностите и задълженията на заинтересованите страни според FIDIC. Авторът на дисертацията е вложил значителни усилия и огромна енергия да обоснове и докаже възможностите за разпределението на риска като основен фактор при договарянето, както и значимостта на подбрения начин на договаряне за изпълнението и управлението на инвестиционни проекти. Идентифицират се възможностите, които се разкриват пред строително-инвестиционен процес за по-надеждно и ефективно усъвършенстване на управлението чрез разработването на специализиран дигитален инструмент, базиран на договорните условия на FIDIC и адаптиран към националната законодателна рамка. В това отношение е направен прототип на дигитална система за договаряне по FIDIC.

В дисертацията е застъпена и научно обоснована тезата, че основните предизвикателства пред участниците в строително инвестиционния процес в Република България имат отношение основно към ползването на рамките, които договорите на FIDIC предлагат. В това отношение се лансира идеята за липсата на недостатъчни познания в областта, откъдето произтича несигурността при приложението им, както и трудния избор на подходящ инструментариум според нуждите и спецификата на съответните инвестиционни проекти. В резултат на това са формулирани и изпълнени *задачите* на дисертацията, които напълно кореспондират с целта и основната изследователска теза. Чрез дисертацията се *решават някои въпроси*, относно необходимостта от иновативни подходи за оптимизация на договорните процеси и управленските практики, съобразно договорната рамка на FIDIC, като един от ефективните инструменти за стандартизиране на процесите в областта на инвестиционните проекти и регулиране на отношенията между участниците в строително-инвестиционния процес. За постигане на поставените цели и задачи са приложени взаимно допълващи се изследователски подходи и методи. Теоретичната основа на изследването е изградена чрез систематичен литературен обзор на научни публикации, нормативни документи и добри практики в областта на управлението на строителни проекти и прилагането на договорните условия на FIDIC в България и в европейски контекст. Емпиричната част съчетава количествен и качествен подход - проведено е структурирано анкетно проучване сред 154 респондента в две целеви групи, допълнено от дълбочинно интервю с експерт с дългогодишен практически опит в областта.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

При извършените критични анализи, докторантът показва задълбочено познаване на проучваната област, демонстрира логична последователност в изследванията, които е направил. Авторът е посочил адекватни изводи за постигнатите резултати и нерешени проблеми в дадената област, които са му послужили за аргументирано формулиране на целта и задачите на дисертационния труд. За осъществяване на целта и решаване на поставените задачи докторанта е разработил прототип на дигитално приложение за договаряне по FIDIC, адаптирано към българската законодателна рамка, като инструмент за усъвършенстване на управлението на инвестиционни проекти в строителството в България. Резултатите от използваните методи в дисертацията са подложени на статистически анализ с цел извеждане на значими тенденции и закономерности. На базата на получените емпирични данни и теоретичните изводи е приложен метод на моделиране и прототипиране за разработване на концептуален дигитален инструмент, насочен към улесняване на приложението на FIDIC в строително-инвестиционната практика в България.

4. Оценка на научните и научно-приложните приноси

В съответствие с избраната тематична област, дисертационния труд на Ана-Мария Вълкова има формирани научни и научно-приложни приноси, които са добре обособени в дисертационния труд и автореферата към него. Като научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд следва да се считат:

- На базата на осъществен широкоспектърен обзор на нормативната уредба и практиката на строително инвестиционните проекти в Република България са идентифицирани спецификите при прилагането на стандартите на FIDIC спрямо регулациите по ЗУТ, ключовите роли в този процес и съответните обвързващи механизми.

- Чрез авторово емпирично изследване са проучени нагласите на заинтересовани лица и е обоснована потребността от създаване на ефективни връзки и комуникация между заинтересованите страни в строителния процес, както и от повишаване на тяхната информираност относно спецификите на прилагане на FIDIC.

- Дефиниран е алгоритъм, заложен като основа за прототипната система указващ начина на входирание на данни, тяхната обработка и извличането на нова информация за управленските процеси.

- Разработен е авторов прототип на дигитално приложение със структуриран интерфейс, адаптиран за приложение от различни категории потребители. Модулите и взаимовръзките в предложената структура на база данни са изградени на основата на проведените първични и вторични проучвания в дисертационния труд.

➤ На база на резултати от проведено пилотно изследване сред потенциални потребители на прототипа е извлечена обратна връзка, използвана за подобряване на приложимостта и адаптивността на прототипа спрямо нуждите на потребителите.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По проблемите на дисертационния труд докторантът покрива изискуемия минимум научни публикации, достатъчни за оповестяване на тематиката, идеите и резултатите от дисертационния труд.

Основните постижения и резултати от дисертационния труд са публикувани чрез 3 броя статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове. Всички публикации показват съдържанието в отделните аспекти на дисертационния труд и представят в голяма степен научните и научно-приложните постижения на докторанта.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в общ обем от 54 стр., съответства на структурата на дисертационния труд и достоверно отразява неговото съдържание.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Представеният дисертационен труд представлява самостоятелно и задълбочено научно изследване на значим и актуален проблем в областта на усъвършенстване на управлението на инвестиционни проекти в строителството. Дисертационният труд е формиран целесъобразно в структурно отношение и показва персоналният подход на докторанта по проблема. Целият материал е достоверен, подкрепен с реални данни от направеното проучване. Към материала нямам критични бележки.

8. Заключение

Представеният дисертационен труд напълно покрива изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на Правилника за учебната дейност на УНСС и на критериите за присъждане на исканата образователна и научна степен.

Във връзка с всичко казано дотук, предлагам на Уважаемото Научно жури да присъди на Ана-Мария Вълкова, образователната и научна степен "Доктор" по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, докторска програма „Проектно управление“.

03.05.2026 г.

Член на НЖ:

София

/проф. д-р Ив. Стоянов/

STATEMENT

From: *Prof. Dr. Ivaylo Tsvetanov Stoyanov,*
University of Telecommunications and Post – Sofia
Scientific specialty :
“ Production Organization and Management ” ;
“ Social Management and Services ”.

Subject: dissertation for the award of the educational and scientific degree
"PhD" in professional field 3.7. "Administration and Management",
doctoral program "Project Management" at the UNWE.

Author of the dissertation: *Ana-Maria Valkova*

Topic of the dissertation: *"Improving the management of investment projects in construction"*

Foundation for presentation of the opinion: participation in the Scientific Jury
for the defense of the dissertation work according to Order No. 953/31.03.2026
of the Vice-Rector for Research of the UNWE.

9. Information about the doctoral student

The doctoral student studied in the doctoral program "Project Management" at the *Department of "Management", Faculty of "Management and Administration" of the University of National and World Economy in professional field 3.7. "Administration and Management".*

The training was carried out in a *self-contained a form of training for a fee*, and the dissertation work was discussed and directed for defense at a regular meeting of the primary unit - *Department of Management of the UNWE*, held on 23.03.2026.

10. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation is 172 pages, from which 162 pages are main text, contains 48 graphs and figures and 11 tables. In development on the dissertation are used 117 literary sources, from which 31 are on Bulgarian language, and the rest 86 – on English language.

The relevance and significance of the dissertation are justified by the responsibilities and obligations on interested parties countries according to FIDIC. The author of the dissertation has invested significant efforts and enormous energy to justify and prove the possibilities of the distribution on the risk as main factor at negotiation , as well as the importance on selections way on negotiation for implementation and management on investment projects. Identify is the opportunities that are opening up for the construction and investment sector process for more reliable and efficient improvement of management through development on specialized digital tool based on contractual conditions of FIDIC and adapted to the national legislative frame. In this respect it is made prototype of a digital FIDIC negotiation system.

The dissertation advocates and scientifically substantiates the thesis that the main challenges in front of participants in construction investment process in the Republic of Bulgaria are mainly related to the use on the frameworks that the contracts of FIDIC offer. In this regard, the idea of the lack of sufficient knowledge in the field is promoted, from which arises uncertainty at the application them, as well as the difficult choice on suitable toolkit according to needs and the specifics of the relevant investment project. As a result, *the tasks* of the dissertation have been formulated and implemented, which fully correspond to the goal and the main research thesis. The dissertation resolves *some issues* regarding the need from innovative approaches for optimization on contractual processes and management practices, in accordance with the contract frame of FIDIC, as one from the effective tools for standardization on processes in the field of investment projects and regulation on the relationship between participants in the construction and investment process. For achievement on the placed goals and objectives are attached mutual complementary is research the approach and methods. The theoretical basis on the study is built through systematic literary overview on scientific publications, normative documents and good practices in the field on management on construction projects and implementation on contractual conditions of FIDIC in Bulgaria and in European countries context. The empirical part combines quantitative and qualitative approach - conducted in a structured manner questionnaire study among 154 respondents in two targeted groups, supplemented from in depth interview with an expert with long experience practically experience in the field.

11.Evaluation of the obtained scientific and applied scientific results

At the committed critical analyses, the doctoral student shows in depth knowledge on the studied one area, demonstrates logical consistency in the research he has done. The author has indicated adequate conclusions for achieved results and unresolved problems in the given area, which are his served for reasoned formulation on the goal and objectives on the dissertation labor. For implementation on goal and solution on the placed tasks doctoral student has developed prototype on digitally application for negotiation according to FIDIC, adapted to the Bulgarian legislative frame, like tool for improvement on management on investment construction projects in Bulgaria. The results from the used methods in the dissertation are subjected on statistically analysis for the purpose output on significant trends and regularities . On the base on received empirical data and theoretical conclusions are attached method on modeling and prototyping for development on conceptual digital tool, directed to facilitation on the application of FIDIC in the construction and investment sector practice in Bulgaria.

12.Evaluation of scientific and applied scientific contributions

In accordance with the selected thematic area, dissertation labor on Ana-Maria Valkova there is formed scientific and applied science contributions that are good separated in the dissertation work and the abstract to him. As scientific and applied science contributions on the dissertation labor follows yes is consider:

- On the base on accomplished broad-spectrum overview on the normative regulation and practice on construction investment projects in the Republic of Bulgaria are identified the specifics at the application on the standards of FIDIC against the regulations under the ZTA, the key roles in this process and the relevant binding mechanisms.

- Through author's empirically research are studied attitudes on interested persons and is justified the need from creation on effective connections and communication between interested parties countries in the construction industry process, as well as from increase on their awareness regarding the specifics on application of FIDIC.

- An algorithm has been defined, laid down as basis for the prototype system indicating the way on login on data, their processing and extraction on new information for management processes.

- It was developed by the author prototype on digitally application with structured interface , adapted for application from different categories users . The modules and interconnections in the proposed structure on base data are built on the base on conducted primary and secondary research in the dissertation labor.

- On base on results from conducted pilot research among potential users on the prototype has been extracted reverse connection used for improvement on applicability and adaptability on the prototype compared to

needs on users.

13.Evaluation of dissertation publications

By the problems on the dissertation labor the doctoral student covers the required minimum scientific publications, sufficient for disclosure on the topic, ideas and results from the dissertation labor.

The main ones achievements and results from the dissertation labor are published through 3 issues with papers and reports published in non-refereed journals journals with scientific reviewing or published in edited collective volumes. All publications show the content in the individual aspects on the dissertation work and present in a large degree scientific and applied sciences achievements on doctoral student.

14.Evaluation of the autoref

The abstract has a total volume of 54 pages, corresponds to the structure of the dissertation and faithfully reflects its content.

15.Critical notes, recommendations and questions

The presented dissertation labor represents independently and thoroughly scientific research on significant and relevant problem in the area on improving the management of investment projects in construction. The dissertation labor is formed expedient in structural attitude and shows personal approach on doctoral student by The whole problem. The material is reliable, supported by real data from the research done. To the material I don't have critical notes.

16.Conclusion

Performances t dissertation labor completely covers requirements on the law for development on academic composition in the Republic of Bulgaria, on the Rules of the UNWE and the criteria for award on the requested educational and scientific degree.

In connection to everything said so far, I propose on the esteemed Scientific Jury yes sentences on Ana-Maria Valkova, educational and scientific "PhD" degree in professional field 3.7. "Administration and Management", doctoral program "Project Management".

03.05.2026

Member of the SJ:

Sofia

/Prof. Dr. Iv. Stoyanov/